

คอร์รัปชัน ฉ้อราษฎร์ บังหลวง

ประคอง เตกฉัตร

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดยะลา

คอร์รัปชัน เป็นภาษาละติน ถ้าจะแปลตามตัว น่าจะแปลว่าการทำลาย หรือถ้าแปล ให้มีความหมายทาง ภาษาที่สละสลวย ก็น่าจะแปลว่า การละเมิดจริยธรรม ในการ บริหารงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพราะเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้อง ไม่ปล่อยให้ความสัมพันธ์ส่วนตัว ระหว่างตนเองกับผู้มา ติดต่อ ก้าวล้ำเกินเลยจากความสัมพันธ์เช่นปกติของบุคคล ทั่วไป จนไปเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ หรือมีความ สัมพันธ์กันจนเอาอำนาจหน้าที่ทางราชการเป็นสื่อประสาน หรือตอบแทนกันหรือการปฏิสัมพันธ์กันเป็นการส่วนตัวที่ ก้าวล่วงเลยจนทำให้งานราชการต้องเสียหาย หรือจนบุคคล ดังกล่าว ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติไม่เป็นกลาง ใช้อำนาจหน้าที่ เอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้มาติดต่อราชการจนไม่เป็นธรรม หรือ ให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลอื่นหรือราชการ ซึ่งทำได้ไม่ ง่ายนักเพราะข้าราชการล้วนแต่มีญาติพี่น้อง เพื่อนบริวาร โดยเฉพาะการตอบแทนบุญคุณกันในทางสังคมโดยใช้หน้าที่ การงาน เพราะเป็นการตอบแทนที่ใช้ทุนน้อย แต่ค่าตอบแทนสูง

จะเห็นได้ว่าถ้าถือตามความหมายดังกล่าวข้างต้นแล้ว การ คอร์รัปชันจะมีความหมายกว้างขวางมาก เพราะการปฏิบัติ ราชการเพียงเบนออกไปจากพฤติกรรมของข้าราชการปกติที่ ปฏิบัติต่อผู้มาติดต่อราชการ ไม่ว่าจะใช้อำนาจเอื้อประโยชน์ แก่ผู้หนึ่งผู้ใด รับหรือเรียกร้องผลประโยชน์ตอบแทนจาก ผู้อื่น เพื่อแลกกับการที่เอาประโยชน์จากทางการ จกฉวย ประโยชน์มิชอบ เพื่อประโยชน์ส่วนตัวและพรรคพวกจาก ทรัพย์สินสาธารณะเป็นต้น ทั้งรวมถึงการสร้างบุญคุณเพื่อหา บริวารหรือวางเครือข่ายเพื่อความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ การงานหรือการได้รับเลือกตั้งในตำแหน่งทางราชการหรือ ทางการเมืองในภาคหน้า

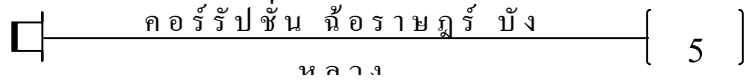
การฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นเรื่องที่ทำโดย เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งได้แก่ บุคคลที่ได้รับค่าตอบแทนในการ ทำงานจากงบประมาณของแผ่นดิน การฉ้อราษฎร์บังหลวง เป็นการใช้หรือแอบอ้างตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เพื่อ ประโยชน์ตอบแทนจากผู้อื่น เป็นเรื่องที่ไม่กระทำการตาม หน้าที่ตามปกติวิสัย หากไม่ได้รับผลประโยชน์ตอบแทน จาก ผู้อื่น หรือการกลั่นแกล้ง ถ่วงเรื่อง เพื่อทำให้ผู้อื่นต้องให้ ประโยชน์ตอบแทน เจตนาดังกล่าว อาจแสดงออกโดยการ

เรียกโดยตรง หรือโดยผ่านผู้อื่น เจตนาที่ต้องพิจารณาจาก ผู้ให้ด้วย คือผู้ให้มีเจตนาให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ เอื้อประโยชน์ แก่ตนเป็นกรณีพิเศษ แต่หากเป็นกรณีที่ผู้อื่นพอใจ และให้ ประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่โดยเสนหานั้น ยังหมิ่นเหม่ว่าเป็นการ ฉ้อราษฎร์บังหลวงหรือไม่ แต่การให้ประโยชน์ดังกล่าว ที่ให้ โดยเสนหานั้น ก็ไม่ควรมียุทธศาสตร์มากเกินปกติวิสัยที่บุคคลทั่วไป จะพึงให้แก่กันด้วยประโยชน์ที่ได้รับนั้น มีหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็น เงินทอง สิ่งของ สิทธิประโยชน์อื่น ๆ การฉ้อราษฎร์บังหลวงนั้น ไม่ว่าเป็นการคดโกง เรียกร่อง เบียดบัง หรือเอามาเป็นของตน โดยมีชอบซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่น ซึ่งประชาชนเป็น เจ้าของ ส่วนการบังหลวงเป็นการเบียดบังประโยชน์ทาง ราชการ คือเอาทรัพย์สินสาธารณะไปใช้เพื่อประโยชน์ของ ตนเอง หรือผู้อื่น บางครั้งมีบุคคลภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้อง ไม่ว่าเป็นตัวแทน นายหนารวมไปถึงญาติบริวาร ลักษณะ ของการฉ้อราษฎร์บังหลวงนั้นไม่ว่ากระทำโดยการ ใช้ กฎระเบียบ ไม่คงเส้นคงวาการใช้ดุลยพินิจที่เอื้อประโยชน์ ต่อคนบางคนบางกลุ่มอย่างไม่เท่าเทียมกัน มีการแต่งตั้งคนที่ ไม่เหมาะสมเข้ารับตำแหน่ง มีการซื้อขายตำแหน่งหรือวิ่งเต้น เพื่อให้ได้ตำแหน่งโดยไม่เป็นไปตามหลักประสิทธิภาพ และ

ไม่พิจารณาคุณภาพในการทำงานของบุคคลการใช้ทรัพย์สิน สาธารณะอย่างไม่มีประสิทธิภาพ การเรียกร่องผลประโยชน์ ตอบแทนจากการทำหน้าที่ ถ้าไม่ได้รับผลประโยชน์ตอบแทน ก็จะกลั่นแกล้ง ถ่วงเรื่อง ไม่ทำหน้าที่ มีการทำสัญญาทำ ข้อตกลง หรือรับจ้างภาคเอกชน หรือธุรกิจ ในลักษณะที่รัฐ เสียประโยชน์ เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินกว่าความจำเป็น ทั้งรู้เห็น เป็นใจ ไม่ออกมาตรการ หรือกฎหมายใดๆ มาติดตามสอบสวน หรือบริหารเพื่อป้องกัน หรือปราบปรามความประพฤติของ ผู้ใต้บังคับบัญชา ปกปิดข้อมูล ปฏิเสธไม่อธิบาย ตัดบท คุกคาม ช่มชู้ ทำทนาย หรือกลบเกลื่อน เพื่อไม่ให้มีหลักฐาน ปราบกฏในการรับผลประโยชน์ การประมูล ทรัพย์สินที่ด้อย คุณภาพเป็นของทางราชการ การตบทรัพย์ การช่มชู้ การขูด รีด การรับเงิน ค่าบริการ เกินกว่าที่ทางราชการ กำหนด การให้ ข้อมูลเท็จ สมยอมกับพ่อค้าให้ได้ผลประโยชน์ ตอบแทนและ รับเงินช่วยเหลือจากผู้กระทำความผิด เป็นต้น

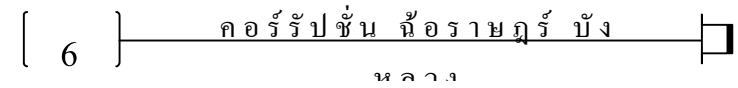
หลายคนคิดว่า การฉ้อราษฎร์บังหลวงเกิดขึ้น เพราะเจ้าหน้าที่ของรัฐมีรายได้ตอบแทนจากทางราชการ ต่ำเกินไป ซึ่งผู้เขียนไม่เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง เพราะการ

คอร์รัปชันหรือการฉ้อราษฎร์บังหลวงที่เกิดขึ้นไม่ได้มีปริมาณสัมพันธ์กับรายได้ของผู้ที่กระทำความผิด ผู้กระทำ

ความผิดส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีอำนาจ ตำแหน่ง และมีรายได้สูง เป็นผู้บริหารหน่วยงานและกระทำความเสียหายแก่ทรัพย์สินของทางราชการจำนวนมาก และมีผลในวงกว้างมากกว่าผู้มีรายได้น้อยตำแหน่งต่ำ บางครั้งประชาชนเข้าใจผิดว่าการกำหนดโทษประหารชีวิตผู้ฉ้อราษฎร์บังหลวง หรือลงโทษผู้ฉ้อราษฎร์บังหลวงสถานหนักจะทำให้ผู้ฉ้อราษฎร์บังหลวงเกรงกลัว จะแก้ปัญหาได้ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า มีผลเพียงน้อยนิดเท่านั้น トラบไตที่สังคมไม่ได้เข้าไปตรวจสอบ หรือให้ความสนใจควบคุมเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างจริงจังแล้ว ไม่สามารถที่จะแก้ไขการฉ้อราษฎร์บังหลวงได้ การมีกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นเครื่องมือที่ประกันว่าจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้นั้นไม่ใช่แล้ว ความศักดิ์สิทธิ์ทั้งกฎหมายและการบังคับกฎหมายโดยเจ้าหน้าที่รัฐยังหละหลวมไม่สามารถบังคับ ติดตาม การฉ้อราษฎร์บังหลวงได้ ผู้เขียนขอยืนยันว่า การฉ้อราษฎร์บังหลวง ดังกล่าวนั้น ไม่สามารถที่จะปราบปรามโดยหน่วยงานของรัฐได้ ต้องเกิดด้วยความร่วมมือของประชาชนทั่วประเทศ

สร้างค่านิยมให้คนรุ่นใหม่ ต้องมีการบรรจุหลักสูตรว่าด้วยการฉ้อราษฎร์บังหลวงในแบบเรียนทุกระดับ

การฉ้อราษฎร์บังหลวง ทำให้ค่าใช้จ่ายในการลงทุน และการพัฒนาของประเทศสูงขึ้น ภาษีของราชการจำนวนมาก ถูกใช้จ่ายไปอย่างไม่มีการคุ้มค่าและมีคนเพียงไม่กี่คนมีอำนาจในการตัดสินใจ ปราศจากการตรวจสอบ ผู้ประกอบการต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ส่งผลเสียหายต่อกระบวนการประกอบการที่มีประสิทธิภาพนำไปสู่การเล็งภาษี การฉ้อฉลในวงการธุรกิจ และมีการปลุกภาระให้ผู้บริโภค คือประชาชน ทั้งเป็นการทำลายความน่าเชื่อถือของประเทศชาติ โดยเฉพาะสถาบันที่เป็นหน่วยงานของรัฐ

ปัจจุบันนี้ เรามีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับการฉ้อราษฎร์บังหลวง หรือการคอร์รัปชันสูงกว่ารัฐธรรมนูญฉบับอื่น ๆ ที่เคยบังคับใช้มาแล้ว โดยเฉพาะในส่วนของศาลยุติธรรมนั้น กำหนดให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในศาลฎีกา ได้มีกฎหมายวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้โดยเฉพาะ ทั้งได้กำหนดให้มีการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่ง

ทางการเมือง รวมทั้งคุ้มครองและบุตรผู้เยาว์ และมีการเปิดเผยต่อสาธารณชน

□ คอร์รัปชัน นีอรัยณ์ บัง [7]
.....

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการคณะหนึ่ง และผู้ทรงคุณวุฒิอีก 8 คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง ครั้งละ 9 ปี มีอำนาจหน้าที่ไต่สวนข้อเท็จจริง และสรุปสำนวน พร้อมทั้งให้ความเห็นเสนอต่อวุฒิสภา ทั้งรวมถึงข้าราชการทางการเมือง หรือข้าราชการระดับสูงที่ร้ายวณผิดปกติ ไต่สวนและวินิจฉัยเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ร้ายวณผิดปกติ ที่กระทำความผิดทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เพื่อดำเนินการตามกฎหมายทั้งตรวจสอบความถูกต้อง และความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สิน และหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ทั้งรายงานผลการตรวจสอบดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

สำหรับการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น ใช้กับนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น

ที่ถูกกล่าวหาว่าร้ายวณผิดปกติ และกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือ

[8] คอร์รัปชัน นีอรัยณ์ บัง □
.....

กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ในการพิจารณาคดีให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องยึดสำนวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลักในการพิจารณาและไต่สวนหาข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร นอกจากนี้ เรามีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งได้กระทำโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระและเป็นกลาง โดยมีหน่วยงานธุรการ แยกต่างหาก คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีวาระการดำรงตำแหน่ง คราวละ 8 ปี

ปัจจุบันเรามีศาลปกครอง แยกต่างหากจากศาลยุติธรรม พิจารณาคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชา หรือในกำกับดูแลของรัฐบาล กับเอกชน ทั้งพิจารณาข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น

ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเนื่องจากการกระทำ หรือละเว้น การกระทำโดยหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเป็น การตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อีกชั้นหนึ่ง

□ คอรัปชั่น นื้อราษฎร์ บัง (9)

หลวง

แม้ว่ารัฐธรรมนูญ จะกำหนดหน่วยงานต่าง ๆ ขึ้น เพื่อตรวจสอบการคอรัปชั่น หรือการฉ้อราษฎร์บังหลวง จำนวนมาก และมีกฎหมายประกอบออกมาอีกจำนวนมาก แต่การปราบปรามการทุจริตคอรัปชั่นนั้น ไม่สามารถจะทำได้ ในระยะเวลาอันสั้น สิ่งหนึ่งที่สำคัญคือต้องสร้างจิตสำนึก ของประชาชนทุกคน ให้ร่วมกันต่อต้าน และถือเป็นหน้าที่ ของประชาชนทุกคนที่จะต้องกำจัดสิ่งนี้ ออกไปจากสังคมไทย เพราะมิฉะนั้นเราจะไม่สามารถพัฒนาประเทศชาติ ให้ เจริญก้าวหน้าทัดเทียมประเทศอื่นๆ ได้

การสร้างระบบป้องกันการทุจริต และการประพฤติมิชอบ¹

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล²

1. ความรุนแรงของการทุจริตคอรัปชั่นในประเทศไทย ในปัจจุบัน

การทุจริตคอรัปชั่นในปัจจุบัน เป็นโรคร้ายของ สังคม มีความรุนแรงเปรียบเสมือนมะเร็งร้ายเลยก็เดี๋ย เพราะถ้าถ้าเผื่อว่าสังคมใดมีโรครุจริตคอรัปชั่นนี้แล้วไม่รีบ ไปรักษาแต่เนิ่น ๆ ปล่อยให้ลุกลามแพร่ขยายไป ก็จะกัด กร่อนสังคม ก่อให้เกิดความเสียหายและล่มสลายในที่สุดได้ มะเร็งร้ายคอรัปชั่นนี้เมื่อเกิดขึ้นแล้วไม่รีบป้องกัน หรือ

¹ เอกสารประกอบการบรรยายในการฝึกอบรมนักบริหารงานยุติธรรม หลักสูตร “อัยการ จังหวัด” รุ่นที่ 24 วันอังคารที่ 7 ธันวาคม 2547 เวลา 9.00-12.00 น.

ณ ห้องประชุมชั้น 11 สำนักงานอัยการสูงสุด อาคารถนนรัชดาภิเษก กรุงเทพมหานคร

² ประธานกรรมการมูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด

แก้ไขในทันที มันจะขยายผลเร็วมาก ในที่สุดก็จะกลายเป็น การปฏิบัติ หรือพฤติกรรมที่ทุกคนสามารถเลียนแบบได้

การทุจริตคอร์รัปชันในบ้านเราในขณะนี้มิใช่น้อยเลยทีเดียว เห็นได้จากการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำรัสแก่คณะผู้ว่าราชการจังหวัด

□ การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ (11)
ประพฤตินิติคุณ

แบบบูรณาการในโอกาสเข้าเฝ้าถวายสัตย์ปฏิญาณเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2546 ว่า

“...ถ้าทุจริตแม้แต่หิดเดียว ก็ขอแข่งให้ มีอันเป็นไป พุดอย่างนี้หยาบคาย แต่ว่าขอให้มีอัน เป็นไป แต่ถ้าไม่ทุจริต สุจริตและมีความตั้งใจมุ่งมั่น สร้างความเจริญ ก็ขอให้ต่ออายุได้ถึง 100 ปี ส่วนคน ไหนที่มีอายุมากแล้ว ขอให้แข็งแรง ความสุจริตจะทำให้ ประเทศไทยรอดพ้นอันตราย...”

เพราะฉะนั้น แม้กระทั่งพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวยังทรงถือว่าเรื่องทุจริตคอร์รัปชันนั้นเป็นเรื่องที่ อันตรายต่อแผ่นดินเป็นอย่างยิ่ง

ณ ที่นี้ ขอหยิบยกดัชนีชี้วัด หรือตัวเลขทาง วิชาการมาแสดงให้เห็นชัดเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันทั้งใน อดีตและปัจจุบัน ดังนี้

ดัชนีแรก ดัชนีชี้วัดความโปร่งใส องค์การชี้วัด

ความโปร่งใสระหว่างประเทศได้ประกาศว่า ดัชนีชี้วัดความ โปร่งใสของประเทศไทยในปี 2547 ได้คะแนน 3.6 จาก คะแนนเต็ม 10 อยู่ในอันดับที่ 64 จากประเทศที่สำรวจ จำนวน 146 ประเทศ และอยู่อันดับที่ 7 จาก 18 ประเทศใน

(12) การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ
ประพฤตินิติคุณ

ภูมิภาคเอเชีย ในขณะที่ประเทศในเอเชีย เช่น สิงคโปร์ได้ คะแนน 9.3 ฮองกงได้ 8.0 ญี่ปุ่นได้ 6.9 ไต้หวันได้ 5.6 มาเลเซียได้ 5.0 เกาหลีใต้ได้ 4.5 สำหรับประเทศที่ได้ คะแนนน้อยกว่าไทย ได้แก่ จีนได้ 3.4 ฟิลิปปินส์และ เวียดนามได้ 2.6 และอินโดนีเซียได้ 2.0

กล่าวได้ว่า คะแนนของประเทศไทยดีขึ้นเป็น ลำดับ โดยในปี 2538 ได้ 2.79 คะแนน ปี 2541 ได้ 3.00 ปี 2542 - 2545 ได้ปีละ 3.20 เท่ากัน และในปี 2546 ได้ คะแนน 3.3 อยู่ในอันดับที่ 70 จากประเทศที่สำรวจจำนวน 133 ประเทศ ซึ่งอาจมองได้ว่า แม้ว่าการทุจริตคอร์รัปชันจะ ยังคงมีอยู่ไม่น้อย แต่ภาพลักษณ์ของประเทศไทยเริ่มดีขึ้น อย่างเห็นได้ชัด

ดัชนีที่สอง ผลการสำรวจทัศนคตินักเรียน ชั้นมัธยมต่อปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทย

จำนวน 38 แห่ง ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด รวม 2,304 คน ที่ดำเนินการโดยองค์กรความโปร่งใสประเทศไทย เมื่อปลายปี 2546 สรุปได้ว่า

ร้อยละ 34 เชื่อว่า “การทุจริตคอร์รัปชันเป็น วัฒนธรรมที่สังคมไทยไม่อาจแก้ไขได้แล้ว”

□ การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ
ประพฤติกิจการ (13)

ร้อยละ 39 เชื่อว่า “การทำธุรกิจแบบตรงไปตรงมา ทำให้เสียเปรียบคู่แข่ง”

ร้อยละ 45 เชื่อว่า “การให้คำตอบแทนเล็ก ๆ น้อย ๆ แก่ข้าราชการ ไม่เป็นเรื่องเสียหาย เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อกัน”

ร้อยละ 51 เชื่อว่า “โกงได้บ้าง แต่ต้องมีผลงาน และทำประโยชน์ให้สังคม”

ดัชนีที่สาม ตัวเลขการคอร์รัปชันในวงการก่อสร้างและในโครงการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม
นายสุขุม สุขพันธ์ไพฑาราม เลขาธิการสมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย (ว.ส.ท.) เปิดเผยว่า โครงการก่อสร้างอาจทุจริตได้ในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเกิดโครงการจนกระทั่งสำเร็จ ซึ่งในช่วง 16 ปี ระหว่างปี 2530 - 2545 ที่

ผ่านมา ประเทศไทยต้องสูญเสียเงินจากการทุจริตในโครงการก่อสร้างไปไม่น้อยกว่า 1.2 ล้านล้านบาท

จากดัชนีชี้วัดและข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เป็น วัฒนธรรม ในเชิงผลการวิจัยทางวิชาการต่าง ๆ จาก อาจารย์จากสถาบันต่าง ๆ ที่ทำ จะเห็นว่าการทุจริต คอร์รัปชันทำให้เกิดผลกระทบที่สร้างความสูญเสียอย่าง

(14) การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ □
ประพฤติกิจการ

มหาศาลให้แก่ประเทศชาติของเราอย่างต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน นับวันอาจจะรุนแรงขึ้นก็ได้

ดังนั้น พวกเราประชาชนชาวไทยจะนั่งนิ่งอยู่เฉย ๆ คงไม่ได้แล้ว เราคงต้องออกมารวมพลังกันเสริมสร้างเมืองไทยให้ใสสะอาดให้ได้ เรื่องนี้เป็นเรื่องที่เราทุกคน ต้องมีส่วนร่วมในการร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการอย่างจริงจัง

2. รากปัญหาสำคัญที่เป็นเงื่อนไขให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทย

รากปัญหาสำคัญที่เป็นเงื่อนไขให้เกิดการคอร์รัปชันในสังคมไทยเริ่มต้นจากความรู้สึก และค่านิยม ดังนี้

ความรู้สึกที่มีกิเลส ความโลภ ความหลง ความไม่รู้จักพอ ไม่ยึดมั่นในหลักความพอดี หรือมีขมึนมาปฏิบัติ

ค่านิยมแบบระบบอุปถัมภ์ วัตถุนิยม บริโภคนิยม ชนาณิยมที่คิดถึงเงินหรือประโยชน์มากกว่าความดี ความงาม และคุณธรรมจริยธรรม

จากรากปัญหาสำคัญดังกล่าว สังคมไทยมีจุดอ่อนที่ว่า

การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ
ประพฤติกติคุณ (15)

ฝ่ายการเมืองเข้าไปแทรกแซงการทำงานของระบบราชการ ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำบางกลุ่มเป็นไปในรูปของการเอื้อประโยชน์ระหว่างกัน และข้าราชการประจำบางคนกลายเป็นผู้รับใช้ทางการเมือง

ระบบการเมืองเพื่อ “ถอนทุนคืน” เริ่มจากปัญหาการซื้อเสียงในการเลือกตั้ง ซึ่งทำให้ต้นทุนทางการเมืองเมื่อเข้ามามีตำแหน่งในการบริหารราชการแล้ว จึงมีการทุจริตคอร์รัปชันเพื่อถอนทุนคืน

กฎหมายหลายฉบับที่ล้าสมัย ก่อให้เกิดขั้นตอนที่ยุงยากซับซ้อน เปิดเป็นช่องทางให้ต้องจ่ายสินบน หรือสิ่ง

ตอบแทนเพื่อแลกกับความสะดวกรวดเร็ว รวมทั้งกฎหมายที่ไม่ทันต่อการดำเนินการกับการคอร์รัปชันเชิงนโยบาย

จากปัญหาสำคัญและจุดอ่อนดังกล่าว จึงก่อให้เกิดการคอร์รัปชันหลายประเภท หลายลักษณะ นับตั้งแต่การรับสินบนและของรางวัล รับซองขาวทั้งตามน้ำ และทวนน้ำ ใช้ตำแหน่งหน้าที่หาประโยชน์ เล่นพรรคเล่นพวก ซื้อขายตำแหน่ง รับส่วย หรือรีดไถประชาชน ซื้อสิทธิ์ขายเสียง ฮั้วการประมูล นำของใช้หรือทรัพย์สินราชการไป (16) การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ
ประพฤติกติคุณ

ใช้เป็นการส่วนตัว ทุจริตเรื่องเวลาหรือที่เรียกกันว่า “เข้าขามเย็นขาม”

และในระดับสูงก็คือ การคอร์รัปชันเชิงนโยบาย ซึ่งแตกต่างจากการคอร์รัปชันแบบเดิม ๆ แต่เป็นการทุจริตคอร์รัปชันที่มีมูลค่าสูงมาก มีองค์ประกอบคือ นโยบาย คน กำหนดนโยบาย และผลประโยชน์ทับซ้อน ทั้งนี้ การคอร์รัปชันเชิงนโยบายเกี่ยวข้องกับปัจจัย 3 ส่วน คือ โครงสร้างทางการเมือง นโยบายของรัฐ และผู้กำหนดนโยบายที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

ซึ่งทั้งหมดนี้นับเป็นมหันตภัยอันใหญ่หลวงต่อสังคมและประเทศชาติ

3. มาตรการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในปัจจุบัน

ถ้าจะให้ตอบคำถามว่า “มาตรการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในประเทศไทยในปัจจุบันเพียงพอไหมที่จะแก้ปัญหาคอร์รัปชัน” ก็ต้องขอตอบว่า “ยังไม่เพียงพอ” เพราะว่าการทุจริตที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญยังไม่แข็งแรง ไม่สามารถทำงานได้เต็มที่ จะเห็นได้จากมีคดีค้างอยู่จำนวนหลายพันคดีทีเดียว ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลเพียงแต่เน้นการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในระดับข้าราชการประจำ

□ การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ
ประพฤติกติวิสัย (17)

เท่านั้น มิได้มีความพยายามอย่างจริงจังในการดำเนินการกับฝ่ายการเมือง หรือคอร์รัปชันเชิงนโยบายเท่าที่ควร

ต่อคำถามที่ว่า “ต้องเริ่มจากจุดใด มีกระบวนการอย่างไร”

ขอเรียนว่า หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ควรจะต้องมีการดำเนินการให้ครอบคลุมทั้งในระดับครอบครัว ระดับสถานศึกษา ระดับองค์กร ระดับชุมชน และระดับชาติ โดยเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และเสริมสร้างระบบให้เกิดความโปร่งใสยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่ายินดีที่ ฯพณฯ พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้ประกาศแผนงานในการทำสงครามกับการทุจริตคอร์รัปชันอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2547 พวกเราก็เชื่อว่าจากการประกาศในครั้งนี้ รัฐบาลจะร่วมมือร่วมใจกับทุกภาคส่วน สังคมมุ่งมั่นดำเนินการเรื่องนี้ให้บังเกิดผลอย่างจริงจัง และขอเสนอให้รัฐบาลกำหนดมาตรฐานแห่งชาติว่าด้วยการประมวลโครงการก่อสร้างในทุกขั้นตอนตั้งแต่เกิดจนโครงการนั้นแล้วเสร็จ และกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลโครงการและ

(18) การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ
ประพฤติกติวิสัย □

ข้อมูลการประกวดราคาโครงการ เพื่อแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในโครงการก่อสร้าง

และในวันที่ 5 ตุลาคม 2547 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแผนปฏิบัติการเบื้องต้นในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในวงราชการ อันประกอบด้วยมาตรการ วิธีการ และผู้รับผิดชอบดำเนินการตามที่ ดร.วิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรีเสนอ โดยให้มีระยะเวลาประเมินผลมาตรการและวิธีการต่าง ๆ ภายใน 1 ปี ณ ที่นี้ ขอกล่าวถึงในส่วนของ 16 มาตรการ ดังนี้

1) สร้างความแข็งแกร่งแก่ ป.ป.ช. ในการปฏิบัติตามหน้าที่

2) สร้างความแข็งแกร่งแก่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) ในการปฏิบัติตามหน้าที่

3) สร้างความแข็งแกร่งให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งในการปฏิบัติตามหน้าที่

4) แบ่งเบาภาระงานของ ป.ป.ช. มาดำเนินการเอง หรือเพิ่มตัวช่วยแก่ ป.ป.ช. เพื่อความรวดเร็ว

5) สร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ
ประพฤติกิจการ [19]

6) สนับสนุนภาคประชาชนให้มีส่วนร่วม เช่น ส่งเสริมมูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด

7) ทรนงค์ด้านวัฒนธรรมและส่งเสริมค่านิยมรักความซื่อสัตย์สุจริต

8) เพิ่มการตรวจตราและเฟื่องเลี้ยงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บางหน่วยงานที่มีรายงานการทุจริต และประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ค่อนข้างมากเป็นพิเศษ

9) แก้ไขกฎระเบียบที่เอื้อต่อการทุจริต

10) แก้ไขกฎหมายต่าง ๆ ให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

11) จัดระบบงานการเงิน การคลังของรัฐและงบประมาณให้โปร่งใส

12) ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และขยายโอกาสแก่ข้าราชการ

13) ส่งเสริมคุณธรรมในระบบราชการ โดยเฉพาะการแต่งตั้งโยกย้าย และป้องกันการกลั่นแกล้ง

14) นำเอามาตรการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาลในการปฏิรูประบบราชการมาใช้อย่างจริงจัง

15) ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง

16) จัดระบบการตรวจสอบให้มีประสิทธิภาพ

[20] การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ
ประพฤติกิจการ

การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน เป็นหน้าที่ของทุกคนในสังคมที่ต้องร่วมมือ ร่วมใจกัน รวมพลัง “ใจไทยใสสะอาด” ช่วยกันเสริมสร้างเมืองไทยใสสะอาด สำหรับในส่วนของมูลนิธิประเทศไทยใสสะอาดได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น ในมาตรการที่หกด้วยเรื่องคอร์รัปชันต้องทำทุกระดับ ไม่ใช่ให้ระดับมูลนิธิทำระดับรัฐก็ต้องจริงจัง เวลานี้องค์กรอิสระต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้น

ดูเสมือนว่าเป็นองค์กรที่แก้ไขปัญหาที่ปลายท่อทั้งนั้น ประชาชนนั่งรอจนกระทั่งเกือบปี แล้วก็เข้าดำเนินการจับกุม ปง. ก็เช่นกัน เวลานี้ได้ข่าวว่า ป.ป.ช. มีคดีตกค้างอยู่ ผู้ตรวจราชการแผ่นดินก็ทำหน้าที่ไป ขบวนการไปทำหน้าที่ที่ปลายท่อเป็นส่วนใหญ่ แต่คิดว่าสิ่งที่ดีที่สุดต้องตัดที่ต้นท่อ และนี่เป็นภารกิจหลักของมูลนิธิ ที่อยากจะทำ เมื่อเราไม่มีอำนาจหน้าที่ที่จะจับกุม ยึดทรัพย์ ลงโทษใครทั้งสิ้น อย่างที่ท่านนายกฯ ถ้าต้นไม่ดี ผลไม้ก็ย่อมดีด้วย อย่างที่ผมบอก การสำรวจทัศนคติของเด็กที่คิดอย่างนั้น ปลายทางจะเป็นอย่างไร เพราะฉะนั้นสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ต้องมุ่งเน้นที่ต้นท่อว่า จะทำอย่างไรให้คนเราได้มีจริยธรรม พุดไปแล้วก็คิดว่าเมื่อไหร่จะเสร็จ เริ่มคิดอย่างนี้แล้วผมว่าเรายุติได้แล้ว ไม่

□ การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ (21)
ประพฤติกิจการ

ต้องทำอะไรแล้ว การไปปราบปราม ตามจับก็ต้องทำ แต่ว่าไม่ได้แก้ปัญหอะไรทั้งสิ้น ต้องคิดว่าทำอย่างไรให้ต้นตอดี

สำหรับ ใน การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชั่นเชิงนโยบาย รัฐบาลต้องสร้างกระบวนการตัดสินใจเชิงนโยบายด้วยความโปร่งใส และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบได้ รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและรณรงค์สร้างความเข้าใจในเรื่องคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายอย่างกว้างขวาง และ

พวกเราคนไทยทุกคนต้องร่วมมือร่วมใจกันช่วยกันคิดช่วยกันทำ ด้วยรัฐรักสามัคคี เข้าไปตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชั่นอย่างเต็มที่

4. กลไกและระบบการจัดการคอร์รัปชันในปัจจุบัน

กลไกและระบบการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคประชาสังคมดำเนินการอยู่หลายแห่งแล้ว นับตั้งแต่ ป.ป.ช. ปง. ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการ ป.ท. และเครือข่ายประชาชนต้านคอร์รัปชัน และรัฐบาลก็ได้มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2547 เกี่ยวกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นต้น

[22] การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ
ประพฤติกิจการ

กลไกสำคัญในบ้านของเราคือ 1. นักการเมือง ระบบการเมือง นักการเมืองในแง่บุคคล 2. ระบบราชการ กับข้าราชการ 3. ระบบธุรกิจและนักธุรกิจ ตัวกลางของวงจรสามเหลี่ยมนี้คือ ประชาชน เพราะฉะนั้น วงจรบนยอดคือ ระบบการเมืองกับภาคราชการ การเมือง ตรงนี้ต้องปรับปรุง วางกฎระเบียบ เพราะว่าเป็นตัวที่จะทำให้กลไกของรัฐดำเนินการไปด้วยได้ ต้องเริ่มดำเนินการก่อนในจุดนี้

ฝ่ายธุรกิจซึ่งคุมชีวิตทางด้านเศรษฐกิจของประเทศนั้นก็
ดำเนินการไป หลังจากวิกฤติในครั้งล่าสุดเห็นชัดเจนว่า
ข้อผิดพลาดทั้งหมดนั้นมาจากระบบธุรกิจด้วย ไม่ใช่มาจาก
ระบบราชการ ระบบถือว่าดีเสมอ แต่คนบางคนในระบบนั้น ๆ
ไม่ดีมากกว่า นักธุรกิจดี ๆ มีหลายคน เยอะแยะไปหมด แต่
ที่ไม่ดีก็อีกเยอะ ในระบบราชการนั้น และตัวข้าราชการ
โดยเฉพาะจะอย่างไรให้ 3 ตัวนี้ได้อยู่ในลักษณะที่ควรจะ
อยู่ และควรที่จะพึงกระทำ

ทุกสิ่งทุกอย่างก็ส่งผลพวงให้กับประชาชนนั่นเอง
และในกลุ่มประชาชนนั่นเองก็ต้องแบ่งเป็นเป้าหมายหลาย
กลุ่มด้วยกัน กลุ่มแรกนั้น เยาวชนจะอย่างไร ตัว
การศึกษาของเราจะปรับปรุงอย่างไร เพื่อให้มีการสอดแทรก

□ การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ (23)
ประพฤติกิจการ

สิ่งเหล่านี้ได้ด้วย กระบวนการสอนต่าง ๆ นั้น ให้คนเก่ง
อย่างเดียวหรือ ให้คนรู้อย่างเดียวหรือ **นี่คือจุดหมายที่จะ
สร้างคนดีหรืออย่างไร**

ผมว่าอุดมการณ์ที่ดีที่สุด คือ ต้องเก่งและดีด้วย
ถ้าเก่งอย่างเดียวก็สามารถโกงได้ เพราะฉะนั้นเก่งและต้อง
ดีด้วย แต่ผมเชื่อว่าคนดีมีเยอะแยะ แต่เขาหลบมุม ซ่อนอยู่

ความสำเร็จในชีวิตนั้นมีหลายด้าน ไม่จำเป็นต้อง
เหมือนกัน ไม่ควรที่เราจะต้องแสวงหาความสำเร็จทางวัตถุ
เพียงด้านเดียว ความสำเร็จที่แท้จริงอยู่ที่จิตใจมากกว่า
กล่าวคือ **“จิตใจที่ใสสะอาด”** และสงบลงเพียงใด ก็เกิด
คุณค่า ก่อให้เกิดประโยชน์สุขขึ้นได้ ความสำเร็จทางวัตถุ
เป็นของร้อน เจือปนด้วยความทุกข์และความกังวล ส่วน
ความสำเร็จทางใจ หรือ **“ใจไทยใสสะอาด”** เป็นความสงบ
อยู่เย็นเป็นสุข ทั้งส่วนตนและส่วนรวม

ประเด็นสำคัญคือ การร่วมมือร่วมใจกันแบบ “รู้จัก
สามัคคี” โดยมีความตั้งใจอย่างแท้จริง ในการที่จะ
**“เสริมสร้างเมืองไทยใสสะอาด เพื่อประโยชน์สุขของ
ประชาชน”**

(24) การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ □
ประพฤติกิจการ

โดยน้อมนำพระราชดำรัสที่พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่คณะผู้ว่าราชการจังหวัดแบบ
บูรณาการ ในโอกาสเข้าเฝ้าถวายสัตย์ปฏิญาณ เมื่อวันที่ 8
ตุลาคม 2546 ความตอนหนึ่งว่า

**“... ภายใน 10 ปี เมืองไทยน่าจะเจริญ ข้อสำคัญ
คือ ต้องหยุดการทุจริตให้สำเร็จ และไม่ทุจริตเสียเอง...”**

ผมคิดว่าเป็นพระราชกระแสที่ควรนำมาใส่เกล้าใส่กระหม่อม แล้วก็ปฏิบัติด้วย เราถกปัญหานี้มานาน ถกปัญหานี้มานาน แต่เรื่องการปฏิบัตินั้น ดูเสมือนกับว่าเรายังกระทำกันไม่ได้เต็มที่เท่าไรนัก

ผมขอเชิญชวนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและพวกเราทุกคนน้อมนำพระราชดำรัสสู่การปฏิบัติ ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณว่า การมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างเมืองไทยใสสะอาดเป็นภารกิจอันมีเกียรติที่ทุกคนต้องตระหนัก และควรเริ่มต้นด้วยที่ตัวเราต้องซื่อสัตย์ สุจริตด้วยกาย วาจา ใจ ในการทำหน้าที่ต่อครอบครัว องค์กร ชุมชน สังคม และประเทศชาติ พร้อมทั้งร่วมมือร่วมใจกันเสริมสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีคุณธรรมอันมั่นคงสำหรับสังคมไทย ร่วมคิดร่วมทำในการป้องกัน ป้องปราม และปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน

□ การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ
ป.ป.ช. พล.ต.ท. พ.ต.ท. (25)

การร่วมคิด ร่วมทำอย่างเป็นรูปธรรม เป็นต้นแบบวิถีชีวิตที่ดี จะนำพาให้เมืองไทย ใสสะอาด ก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนได้อย่างมั่นคง และยั่งยืน ถวายเป็นราชสักการะ ราชสดุดีแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่เปรียบมิได้

5. ข้อเสนอแนะในเรื่องการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน

การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน นับเป็นหน้าที่ของทุกคนในสังคมที่จะต้องร่วมมือร่วมใจกันคิดดี ทำดี รู้รักสามัคคี รวมพลัง “ใจไทยใสสะอาด” ช่วยกันเสริมสร้างเมืองไทยใสสะอาด โดย ณ ที่นี้จะขอเสนอการดำเนินการออกเป็น 2 ประการ คือ การป้องกันและปราบปรามการทุจริต กับ การเสริมสร้างจริยธรรม นำเมืองไทยใสสะอาด ดังนี้

ประการแรก การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

การป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคประชาสังคมดำเนินการอยู่หลายแห่งแล้ว

(26) การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ
ป.ป.ช. พล.ต.ท. พ.ต.ท.

นับตั้งแต่ ป.ป.ช. ปปง. ผู้ตรวจการแผ่นดินของ รัฐสภา คณะกรรมการ ป.ท. และเครือข่ายประชาชนต้านคอร์รัปชัน เป็นต้น หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ควรจะต้องมีการดำเนินการให้ครอบคลุมทั้งในระดับครอบครัว ระดับ

สถานศึกษา ระดับองค์กร ระดับชุมชน และระดับชาติ โดย
เน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และเสริมสร้างระบบให้
เกิดความโปร่งใсыิ่งขึ้น

ประการที่สอง การเสริมสร้างจริยธรรม นำ เมืองไทยใสสะอาด

เกี่ยวกับเรื่องนี้ หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาค
ประชาสังคมต่างเรียกชื่อการดำเนินการแตกต่างกันไป เช่น
“การส่งเสริมจริยธรรม” “การปรับกระบวนทัศน์ วัฒนธรรม
และค่านิยม” “การเสริมสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีคุณธรรม
อันมั่นคงสำหรับสังคมไทย” เป็นต้น

ในวันนี้ขอกล่าวถึง “การเสริมสร้างจริยธรรม
นำเมืองไทยใสสะอาด” ที่มูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด มี
ส่วนร่วมในการดำเนินการ ดังนี้

□ การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ
จ.ระ.พ.ค.ด.ภ.จ.อบ. (27)

มติแรก มติเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ มูลนิธิ
ประเทศไทยใสสะอาดมีโครงการผลิต และเผยแพร่สโปด
โทรทัศน์ โครงการการผลิตและเผยแพร่สโปดวิทยุ โครงการ
ผลิตและเผยแพร่หนังสือและสื่อประชาสัมพันธ์ และโครงการ

เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เชิญชวนเสริมสร้างประเทศไทยใส
สะอาดผ่านโบกี้รถไฟ เป็นต้น

มติที่สอง มติเสริมสร้างเครือข่ายองค์กร

ภาคราชการและภาคประชาสังคม ยกตัวอย่าง เช่น ใน
การดำเนินการตามยุทธศาสตร์เสริมสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้อง
มีคุณธรรมอันมั่นคงสำหรับสังคมไทย ที่ผ่านมา มูลนิธิ
ประเทศไทยใสสะอาดเข้าร่วมงานกับเครือข่ายภาค

ราชการและภาคประชาสังคม 84 องค์กร รวมพลังระดม
ความคิดจัดทำ “ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการเสริมสร้าง
จิตสำนึกที่ถูกต้อง มีคุณธรรมอันมั่นคงสำหรับสังคมไทย
ในช่วง 5 ปี (พ.ศ. 2546 - 2550)” ซึ่งเป็นการเข้าร่วมตาม
คำเชิญของ พลเอก ดร.ชัยศึก เกตุทัต ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ
ของนายกรัฐมนตรี นับเป็นการเสริมความเข้มแข็งในการ
เอาชนะสงครามทุจริตคอร์รัปชันของรัฐบาล

(28) การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ
จ.ระ.พ.ค.ด.ภ.จ.อบ. □

ในการประชุมเครือข่ายภาคราชการและภาค
ประชาสังคม 84 องค์กร ในยุคเริ่มดำเนินการตามยุทธศาสตร์
ดร.สุทิน ลีปิยะชาติ เลขาธิการมูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด
ในขณะนั้น ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้แทนเครือข่ายฯ และรับ

หน้าที่ดำเนินการประชุมเพื่อดำเนินการตามยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการเสริมสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีคุณธรรมอันมั่นคงสำหรับสังคมไทย ซึ่งในแผนปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์ดังกล่าวนี้ หลายหน่วยงานร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการในช่วงนั้น มูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด สำนักงาน ก.พ. มีบทบาทมากน้อย จนผู้เกี่ยวข้องทั่วประเทศเข้าใจว่า เป็นการดำเนินงานของมูลนิธิ หรือมูลนิธิเป็นเจ้าของเรื่อง ขอเรียนว่าการรวมพลังเสริมสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีคุณธรรมอันมั่นคง เป็นของพวกเราทุกคนที่จะต้องรู้จักสามัคคี ร่วมมือร่วมใจกัน เมื่อมีความคืบหน้ามาถึงขั้นนำร่องที่จังหวัดชัยนาท จนบรรลุผลสัมฤทธิ์เกินกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้แล้ว เรื่องนี้ต้องขอชมเชยอดีตผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท นายวิชัย ศรีขวัญ ที่มีความตั้งใจจริงในการขับเคลื่อนให้ “จังหวัดชัยนาทใสสะอาด” ในขั้นตอนดำเนินการเผยแพร่

□ การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ (29)
ประพฤติกติคุณ

ขยายผล มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยพระราชเมธาภรณ์ รักษาการแทนอธิการบดีได้รับเป็นหน่วยงานประสานดำเนินงานต่อไปสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ขอเรียนย้ำว่า **เครือข่ายฯ** ที่มีการประชุมขับเคลื่อนการเสริมสร้าง

จริยธรรม นำเมืองไทยใสสะอาดในทุก ๆ เดือนนี้เป็นของพวกเราทุกคน ที่ตั้งใจร่วมมือร่วมใจกันเสริมสร้างความดีงามนี้ให้แก่ลูกหลานเป็นการจรโลงความมั่นคง ความมั่งคั่ง และความสงบสุขของประเทศต่อไป

มติที่สาม มติการดำเนินการในส่วนภูมิภาค

ยกตัวอย่าง เช่น ในการสัมมนา “เสริมสร้างจริยธรรมเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน : เชิดชูคุณธรรมนำจังหวัดใสสะอาด” มูลนิธิประเทศไทยใสสะอาดได้ให้ความร่วมมือกับสำนักงาน ก.พ. และกลุ่มจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยผมได้รับเป็นประธานในพิธีเปิดและบรรยายพิเศษเรื่อง “การเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท เพื่อรวมพลังแผ่นดินด้วยใจไทยใสสะอาด” ในการสัมมนาเรื่อง “เสริมสร้างจริยธรรมเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน : เชิดชูคุณธรรมนำจังหวัดใสสะอาด” ในวันที่ 26 มีนาคม 2547 ณ จังหวัดขอนแก่น

(30) การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ □
ประพฤติกติคุณ

ส่วนการดำเนินการร่วมกับกลุ่มจังหวัดภาคกลาง เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2547 ณ สำนักงาน ก.พ. ดร.โกศล พลกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รับเป็นประธานในพิธีเปิดและบรรยายพิเศษ สำหรับการดำเนินการร่วมกับ

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ในวันที่ 25 มิถุนายน 2547 ณ จังหวัดเชียงใหม่ฯ พณฯ องคมนตรี ธานินทร์ กรัยวิเชียร กรุณาได้รับประธานในพิธีเปิดและบรรยายพิเศษ ส่วนการดำเนินการร่วมกับกลุ่มจังหวัดภาคใต้และภาคกลาง ผมเอง ได้รับเป็นประธานในพิธีเปิดและบรรยายพิเศษในวันที่ 30 กรกฎาคม 2547 ณ จังหวัดภูเก็ต และวันที่ 30 สิงหาคม 2547 ณ จังหวัดเพชรบุรี ตามลำดับ และจะดำเนินการกับทุกกลุ่มจังหวัดทั่วประเทศต่อไป

มติที่สี่ มติการดำเนินการในส่วนท้องถิ่น ยกตัวอย่างเช่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้นำเอาแนวทางเสริมสร้างประเทศไทยใสสะอาดไปประยุกต์ดำเนินการ “โครงการท้องถิ่นไทยใสสะอาด” และ “โครงการกระจกท้องถิ่น” ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ

มติที่ห้า มติรวมพลังแผ่นดิน “ใจไทยใสสะอาด” ในการดำเนินการ “โครงการเรียนรู้ตามรอยพระ

□ การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ [31]
ประพจน์วิเศษณ์

ยุคบาท เพื่อรวมพลังแผ่นดินด้วยใจไทยใสสะอาด” มูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด ได้เชิญชวนให้มหาวิทยาลัยราชภัฏ 41 แห่งทั่วประเทศเป็นเครือข่ายหลักของมูลนิธิ เพื่อร่วมดำเนินการเปิดให้มีการสมัครใจรวมพลังแผ่นดินด้วย “ใจไทย

ใสสะอาด” ทั้งในระดับบุคคลและระดับองค์กร เพื่อเสริมสร้างสังคมไทยใสสะอาด และขณะนี้ประชาชนทุกสาขาอาชีพได้ส่งใบสมัครรวมพลังแผ่นดิน “ใจไทยใสสะอาด” เข้ามาแล้ว 2-3 หมื่นคน และในแต่ละวันก็มียอดสมัครเพิ่มหลายร้อยคน

มติที่หก มติรวมพลังดำเนินการกับมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ นอกจากที่มหาวิทยาลัยราชภัฏ 41 แห่งทั่วประเทศร่วมเป็นเครือข่ายหลักแล้ว ขณะนี้ มูลนิธิกำลังเตรียมการขยายเครือข่ายที่จะร่วมมือร่วมใจกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ทั่วประเทศที่สนใจที่จะร่วมดำเนินการเสริมสร้างเมืองไทยใสสะอาดด้วย

มติที่เจ็ด มติรวมพลังดำเนินการกับเจ้าคณะสังฆาธิการ และผู้นำในทุกศาสนาทั่วประเทศ ในขณะเดียวกัน มูลนิธิกำลังร่วมมือกับกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม เตรียมการขยายเครือข่ายที่จะร่วมมือร่วมใจกับเจ้าคณะสังฆาธิการและผู้นำในทุกศาสนาทั่วประเทศ เพื่อร่วมดำเนินการเสริมสร้างเมืองไทยใสสะอาด

[32] การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ □
ประพจน์วิเศษณ์

มติที่แปด มติดำเนินการโครงการ “ยุวชนไทยใสสะอาด” ขณะนี้มูลนิธิกำลังเตรียมการดำเนินโครงการยุวชนไทยใสสะอาด ระยะที่สอง ซึ่งต่อเนื่องจากที่ได้ดำเนินการมาแล้ว ได้แก่ ได้ดำเนินการเปิดโอกาสให้นิสิต

นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ส่งผลงานบท
โฆษณาทางโทรทัศน์เข้าประกวดเป็นทีม กำลังเตรียมการ
ขยายเครือข่ายที่จะร่วมมือร่วมใจกับเจ้าคณะสังฆาธิการทั่ว
ประเทศ เพื่อร่วมดำเนินการเสริมสร้างเมืองไทยใสสะอาด

โดยในการดำเนินการโครงการเยาวชนไทยใส
สะอาด ระยะที่สอง จะร่วมกับหนังสือพิมพ์หลายฉบับ อาทิ
หนังสือพิมพ์มติชน เปิดให้มีการประกวดความเรียงเกี่ยวกับการ
เสริมสร้างเมืองไทยใสสะอาด โดยกลุ่มเป้าหมายเป็น
นักเรียนชั้นประถมและมัธยมศึกษา

6. รวมพลังแผ่นดิน “ใจไทยใสสะอาด” ด้วยคิดดี ทำดี ยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามรอยพระ ยุคลบาท

ประชาชนชาวไทย พร้อมแล้ว แต่ว่าส่วนใหญ่
ยังคงเป็นพลังเงียบอยู่ ซึ่งทุกคนรู้อยู่แล้วว่า “อะไรดี อะไรชั่ว”

□ การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ
ประพฤติกุศล (33)

ดังนั้น ขอเพียงแต่มีการจัดเวทีให้มูลนิธิประเทศไทย
ใสสะอาด จึงเชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมสมัครรวมพลัง
แผ่นดิน “ใจไทยใสสะอาด”

โดยในขณะนี้ เพียงแต่เชิญชวนกันในกลุ่มผู้ที่มา
ประชุมร่วมกันเท่านั้น ยังมีได้มีการเผยแพร่ประกาศทาง

สื่อมวลชน ก็มีผู้คนสมัครมาแล้วถึง 2-3 หมื่นคน มูลนิธิ
ประเทศไทยใสสะอาด ก็จะได้สื่อสารเชิญชวนร่วมมือร่วมใจ
กัน คิดดี ทำดี รู้รักสามัคคี เสริมสร้างให้เมืองไทยใสสะอาด
ในทุกระดับตั้งแต่ครอบครัว สถานศึกษา องค์กร ชุมชน
ท้องถิ่น จังหวัด จนถึงระดับประเทศต่อไป

ถ้าหากพวกเราคิดดี ทำดี ตามรอยพระยุคลบาท
อยู่ในมัชฌิมาปฏิปทา เศรษฐกิจพอเพียงแล้ว การทุจริต ซึ่ง
ผมเองอยากใช้คำว่า “การโกงกิน” ก็จะลดลงไปจากสังคมไทย
และเมืองไทยใสสะอาดอย่างแน่นอน

การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้
อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรม
เป็นพื้นฐาน โดยความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3
คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน ดังนี้

ประการแรก ความพอประมาณ หมายถึง
ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่
[34] การสร้างระบบป้องกันการทุจริตและการ
ประพฤติกุศล

เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิต และการบริโภคที่
อยู่ในระดับพอประมาณ

ประการที่สอง ความมีเหตุผล หมายถึง การ
ตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไป
อย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ
อย่างรอบคอบ

ประการที่สาม การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการ
เปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้
และไกล

การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาห้อม
นำประเพณีปฏิบัติ ก็จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่สมดุล
และยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้ง
ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี
ซึ่งจะสามารถนำพาให้ “เมืองไทยใสสะอาด”

การคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่ง ในระบบ ราชการ*

ผศ.ดร.ชินนะพงษ์ บำรุงทรัพย์ และคณะ**

การสำรวจความคิดเห็นของข้าราชการเกี่ยวกับการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่งในระบบราชการ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อศึกษาปัจจัยที่เอื้ออำนวยหรือมูลเหตุ / แรงจูงใจที่ทำให้มีการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่ง ทัศนคติที่มีต่อการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่งในระบบราชการ เกณฑ์ในการแต่งตั้ง / โยกย้าย / เลื่อนตำแหน่งข้าราชการ การคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่งในหน่วยงานราชการ ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่งในระบบราชการ และเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขและป้องกันปัญหาการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่งในระบบราชการ โดยทำการสำรวจเฉพาะข้าราชการที่สังกัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงคมนาคม

* รายงานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ดำเนินการวิจัยเสร็จเมื่อเดือน พฤศจิกายน 2546

** ผศ.ดร.ชินนะพงษ์ บำรุงทรัพย์ ผศ.ดร.เพ็ญแข ศิริวรรณ นางพวงสร้อย เพชรประพันธ์ นายต่อยศ วงศ์สุนทร นางวลัยพร ธรรมวงศา นายเศรษฐวัชร ทรเสนา

การคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่ง ใน (11)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการคลัง และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยทำการสำรวจความคิดเห็นของข้าราชการตั้งแต่ระดับ 7 ขึ้นไป ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจำนวนทั้งสิ้น 2,668 ราย ซึ่งข้าราชการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุอยู่ในช่วง 46 – 50 ปี มีสถานภาพสมรส ระดับการศึกษาปริญญาตรี / เทียบเท่า รายได้อยู่ในช่วง 20,001 – 30,000 บาท อายุราชการอยู่ในช่วง 21 – 25 ปี และเป็นข้าราชการระดับ 7 หรือเทียบเท่า ผลการสำรวจสรุปได้ ดังนี้

1. ในการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เอื้ออำนวยหรือมูลเหตุ / แรงจูงใจที่ทำให้มีการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่ง พบว่า ในภาพรวมแล้วข้าราชการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางว่ามีปัจจัยที่เอื้ออำนวยหรือมูลเหตุ / แรงจูงใจ ที่ทำให้เกิดการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่งในหน่วยงาน แต่เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของข้าราชการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหน่วยงานพบว่า ข้าราชการสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติเห็นด้วยค่อนข้างมากกว่า มีปัจจัยที่เอื้ออำนวยหรือมูลเหตุ / แรงจูงใจ ที่ทำให้เกิดการคอร์รัปชันในการซื้อ

ขายตำแหน่งในหน่วยงาน ในขณะที่ข้าราชการสังกัดหน่วยงานอื่น ๆ ต่างเห็นด้วยในระดับปานกลางว่ามีปัจจัยที่เอื้ออำนวยหรือมูลเหตุ / แรงจูงใจที่ทำให้มีการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่งในหน่วยงาน

2. ในการศึกษาทัศนคติของข้าราชการที่เกี่ยวกับการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่ง พบว่า ในภาพรวมแล้วข้าราชการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ไม่ดีหรือไม่เห็นด้วยต่อการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่ง แต่เมื่อพิจารณาความคิดเห็นที่มีต่อการทุจริตคอร์รัปชันบางประเด็นพบว่า กลุ่มตัวอย่างข้าราชการในเกือบทุกสังกัดไม่เห็นด้วยกับประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่ง ยกเว้นกลุ่มตัวอย่างข้าราชการสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีความคิดเห็นว่า การคอร์รัปชันในบางประเด็นเป็นเรื่องปกติธรรมดา ซึ่งแตกต่างจากของข้าราชการหน่วยงานอื่น

3. ในการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ในการแต่งตั้ง / โยกย้าย / เลื่อนตำแหน่งของข้าราชการ พบว่า ในภาพรวมแล้วข้าราชการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเห็น

ด้วยกับประเด็นที่ว่า “ควรยกเลิกหลักเกณฑ์เดิม และกำหนดให้มีการใช้หลักเกณฑ์ใหม่ เกี่ยวกับการแต่งตั้ง / โยกย้าย / เลื่อนตำแหน่ง” และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นของข้าราชการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหน่วยงานพบว่า ข้าราชการทุกสังกัดเห็นด้วยกับการใช้หลักเกณฑ์ใหม่ในการแต่งตั้ง / โยกย้าย / เลื่อนตำแหน่งข้าราชการ

4. ในการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่งในหน่วยงานราชการ พบว่า ในภาพรวมแล้วข้าราชการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า มีการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่งในหน่วยงานในระดับค่อนข้างน้อย แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ข้าราชการส่วนใหญ่เคยได้ยิน / เชื่อ / แน่ใจว่ามีบางคนในหน่วยงานได้รับหรือไม่ได้รับการแต่งตั้ง / โยกย้าย / เลื่อนตำแหน่งอย่างไม่เป็นธรรม หรือใช้ระบบเล่นพรรคเล่นพวกในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก และจากผลการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้หรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่งในหน่วยงานราชการในภาพรวม พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดคือ ปัจจัยที่เอื้ออำนวยหรือมูลเหตุ / แรงจูงใจที่ทำให้มีการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่ง รองลงมาได้แก่

ทัศนคติที่มีต่อการเลื่อนตำแหน่ง / แต่งตั้ง / โยกย้าย รายได้ เพศ ระดับการศึกษา และอายุ

จากการสัมภาษณ์เจาะลึกและข้อคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ สาเหตุและแรงจูงใจที่ทำให้เกิดการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่งในระบบราชการ วิธีการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่งในระบบราชการ ผลกระทบของการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่งในระบบราชการและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน สรุปได้ ดังนี้

1. สาเหตุและแรงจูงใจที่ทำให้เกิดการคอร์รัปชัน ในการซื้อขายตำแหน่งในระบบราชการ ได้แก่ 1) ค่านิยมทางสังคม 2) โครงสร้างองค์กร 3) ผลประโยชน์ที่ได้รับทั้งทางตรงและทางอ้อมจากตำแหน่งหน้าที่ 4) ความซื่อสัตย์สุจริตของบุคคล 5) ความบกพร่องในระบบการแต่งตั้ง / โยกย้าย / เลื่อนตำแหน่ง 6) การแทรกแซงของนักการเมือง และ 7) สภาวะแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม

2. วิธีการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่งในระบบราชการ มีหลายวิธี เช่น ซื้อขายตำแหน่งผ่านคน

ใกล้ชิด หรือ คนสนิท ซื้อขายตำแหน่งผ่านนักการเมือง หรือพ่อค้า นักธุรกิจ การให้ของขวัญ ของกำนัล และอาศัยความสัมพันธ์สนมคุ้นเคยเป็นการส่วนตัว

3. ผลกระทบของการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่งในระบบราชการ อาจสรุปได้เป็น 2 ระดับ คือ

3.1 ผลกระทบต่อข้าราชการในหน่วยงาน ซึ่งทำให้ข้าราชการหมดขวัญและกำลังใจในการทำงาน โดยเฉพาะข้าราชการที่มีความตั้งใจในการทำงาน หมกศรัทธาและขาดการยอมรับในตัวผู้บังคับบัญชา ทำให้ข้าราชการชั้นผู้น้อยเกิดพฤติกรรมเลียนแบบในการซื้อขายตำแหน่งและทำให้ข้าราชการที่มีความรู้ความสามารถขาดโอกาสที่จะเจริญก้าวหน้า

3.2 ผลกระทบต่อระบบราชการโดยรวม เนื่องจากนาระบบอุปถัมภ์มาใช้ในการพิจารณาแต่งตั้ง / โยกย้าย / เลื่อนตำแหน่ง ทำให้ข้าราชการขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานซึ่งส่งผลเสียต่อระบบราชการ

จากผลการสำรวจและการสัมภาษณ์เจาะลึกทำให้ได้ข้อเสนอแนะและแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขและ

1. ควรมีการศึกษาจัดระบบการพิจารณาแต่งตั้ง / โยกย้ายที่รัดกุม ชัดเจน เป็นธรรม โปร่งใส และป้องกันไม่ให้เกิดการวิ่งเต้น ซื้อขายตำแหน่งและแก้ไขหลักเกณฑ์การแต่งตั้ง / โยกย้ายให้รัดกุมมากขึ้น เพื่อป้องกันการแทรกแซงจากนักการเมืองและลดการใช้ดุลพินิจของผู้มีอำนาจ โดยเสนอแนะแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1.1) กำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง / โยกย้าย ซึ่งประกอบด้วยข้าราชการหลายระดับ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมไม่เห็นแก่พวกพ้อง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม เสมอภาค และโปร่งใส และต้องถือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อสรรหาผู้บริหารระดับสูงที่มีคุณธรรม เพื่อขจัดปัญหาการซื้อขายตำแหน่ง โดยที่คณะกรรมการนี้ประกอบด้วย

(1) หัวหน้าหน่วยงานเป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง

(2) กรรมการที่มาจากการเลือกตั้ง ซึ่งประกอบด้วยข้าราชการประจำในหน่วยงานที่ดำรงตำแหน่งระดับ 9 หรือ 10 จำนวน 3 คน และกรรมการที่เป็น

ข้าราชการในหน่วยงานระดับ 9 ขึ้นไป ที่เกษียณอายุราชการแล้ว และมีอายุไม่เกิน 70 ปีบริบูรณ์ จำนวน 2 คน โดยได้รับเลือกจากข้าราชการในหน่วยงานตั้งแต่ระดับ 7 ขึ้นไป

(3) กรรมการที่มาจากการแต่งตั้งซึ่งเป็นตัวแทนจากองค์กรกลางบริหารงานบุคคลในระบบราชการ 1 คน

(1.2) ในการแต่งตั้งข้าราชการทุกระดับควรประกาศคุณสมบัติของผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งให้ทราบโดยทั่วกัน และในการกำหนดคุณสมบัติควรพิจารณาทั้งความรู้ ความสามารถ อาวุโส วิสัยทัศน์ ผลงาน และความเหมาะสมในการประเมินความรู้ความสามารถควรใช้วิธีการพิจารณาจากผลงานที่ผ่านมาเป็นหลัก และในการประเมินความเหมาะสม เช่น อาวุโส วิสัยทัศน์ นั้นควรกำหนดค่าคะแนนในแต่ละส่วนให้ชัดเจน โดยมีการประกาศเกณฑ์การให้คะแนนและคะแนนการประเมินผลให้ทราบโดยทั่วกัน

(1.3) ในการพิจารณาแต่งตั้ง / โยกย้ายบางตำแหน่งที่สำคัญ ให้กรรมการแต่ละคนลงคะแนนให้กับบุคคลที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสม และให้เหตุผลด้วยว่าบุคคล

ผู้นั้นเหมาะสมที่จะได้รับการแต่งตั้ง โยกย้าย หรือเลื่อนตำแหน่งเพราะเหตุใด และประกาศให้สาธารณชนได้ทราบถึงเหตุผลนั้น ๆ ด้วย และนำผลการลงคะแนนมาร่วมพิจารณากับผู้ที่มีอำนาจในการแต่งตั้ง นอกจากนี้การแต่งตั้ง / โยกย้ายข้าราชการบางตำแหน่งนั้น ควรมีการตรวจสอบภูมิหลังอย่างละเอียดว่าเป็นคนดี มีคุณธรรมหรือไม่

(1.4) ควรกำหนดเกณฑ์ในการแต่งตั้ง โยกย้ายเป็นพิเศษเฉพาะบางหน่วยงานที่มีผลประโยชน์สูง เนื่องจากการซื้อขายตำแหน่งแต่งตั้ง / โยกย้ายเกิดขึ้นมากในหน่วยงานเหล่านั้น

2. ควรกำหนดบทลงโทษที่รุนแรงสำหรับข้าราชการ ที่ใช้ตำแหน่งหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์ในทางมิชอบเกี่ยวกับการซื้อขายตำแหน่ง และมีการให้รางวัลแก่ผู้พบเห็นการซื้อขายตำแหน่งด้วย

3. สร้างระบบตรวจสอบ และระบบการร้องทุกข์ที่มีประสิทธิภาพ และรวดเร็ว โดยให้สื่อมวลชนตรวจสอบการซื้อขายตำแหน่ง และชี้หน้าไม่ให้สังคมยอมรับ หรือยกย่องบุคคลเหล่านี้ให้ประชาชนทั่วไปตระหนักว่าการซื้อขาย

ตำแหน่งข้าราชการเป็นเรื่องที่น่ารังเกียจและมีผลกระทบต่อสังคม นอกจากนี้อาจจะให้มีระบบการตรวจสอบทรัพย์สิน / หนี้สินข้าราชการตั้งแต่ระดับ 7 ขึ้นไป โดยให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกปี

4. สร้างจิตสำนึก ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ข้าราชการ ประชาชน และเยาวชนเพื่อให้ข้าราชการใช้คุณธรรมควบคู่กับเหตุผลในการปกครอง โดยไม่เห็นแก่พวกพ้องและไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว และสร้างจิตสำนึก คุณธรรม จริยธรรม และระเบียบวินัยให้แก่ประชาชนและเยาวชนพึงประพฤติปฏิบัติตนโดยยึดหลักคุณธรรม ยกย่อง เชิดชูคนดีมีคุณธรรม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และรังเกียจการกระทำที่ผิดศีลธรรมทั้งของตนเองและผู้อื่น

5. ควรปรับเงินเดือนและสวัสดิการของข้าราชการให้สามารถดำรงชีพได้อย่างทัดเทียมอาชีพอื่น ในขณะเดียวกันควรมีการปรับเปลี่ยนค่านิยมทางสังคมจากสังคมแบบวัตถุนิยม สังคมระบบอุปถัมภ์บุญคุณต้องทดแทน เป็นสังคมที่ยึดถือความเป็นอยู่ที่พอเพียงไม่ฟุ้งเฟ้อ ยกย่องคนดี มีความรู้ความสามารถ

6. ควรมีช่วงทดลองงานในตำแหน่งใหม่เป็นเวลา 6 เดือนก่อนที่จะได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ เพื่อประเมินความสามารถในการทำงานและการปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์ที่ได้แสดงไว้

7. ลดขั้นตอนการบังคับบัญชาให้น้อยลงและกระจายอำนาจลงสู่ตำแหน่งต่าง ๆ ให้มากกว่าปัจจุบันเพื่อไม่ให้เกิดการรวมศูนย์อำนาจอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่งมากเกินไป

ข้อเสนอข้างต้นเป็นการเสนอแนะเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการแก้ไขปัญหามาเพื่อป้องกันการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่งในสภาวการณ์ปัจจุบันที่การบริหารงานบุคคลในภาคราชการยังต้องดำเนินการภายใต้การควบคุมของกฎหมายเกี่ยวกับระเบียบข้าราชการแต่ละประเภทที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนี้ ซึ่งจากการศึกษาถึงโครงสร้างการบรรจุแต่งตั้ง / โยกย้าย รวมทั้งการให้ความดีความชอบของภาคราชการทั้งระบบแล้ว น่าจะมีข้อบ่งชี้ได้ว่าการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่งในระบบราชการกฎหมายเปิดช่องให้สามารถกระทำได้ง่ายและถือว่าเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย โดยไม่สามารถพิสูจน์ความผิดของผู้กระทำการคอร์รัปชันได้ อันเนื่องมาจากสาเหตุและ

ปัจจัยที่เป็นข้อบกพร่องของกฎหมายและระเบียบหลักเกณฑ์ที่ออกโดยอาศัยกฎหมาย ที่ใช้ในการกำกับควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน และการบริหารงานบุคคลในภาคราชการ เช่น

- ไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์และสภาพบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้บริหารองค์กร ในกรณีที่บริหารองค์กรประสบความสำเร็จและกรณีที่บริหารองค์กรล้มเหลวหรือไม่ประสบผลสำเร็จ จะส่งผลต่อผู้บริหารองค์กรอย่างไรบ้าง

- องค์กรกลางบริหารงานบุคคลของภาคราชการยังขาดความเป็นอิสระแต่ยังคงอยู่ภายใต้การควบคุมของฝ่ายการเมือง

- การให้อำนาจองค์กรกลางบริหารงานบุคคลอย่างกว้างขวาง โดยไม่มีหลักเกณฑ์ในการควบคุมการใช้อำนาจในหลักการที่ถูกต้อง เป็นธรรม และโปร่งใส และนอกจากนั้นยังให้อำนาจในการยกเว้นหลักเกณฑ์ที่ได้มีการกำหนดไว้แล้วอย่างไม่มีขอบเขตที่ชัดเจน

- การกำหนดหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้ง / โยกย้าย และการพิจารณาความดีความชอบข้าราชการของ

องค์กรกลางบริหารงานบุคคล เพื่อให้ส่วนราชการภายใต้การกำกับดูแลต้องนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติตามกฎหมาย จะเป็นไปในลักษณะนามธรรมขาดความชัดเจนในรายละเอียดเกี่ยวกับการกำหนดตัวชี้วัดความสามารถ ประสิทธิภาพ และผลงานของบุคคลในลักษณะที่เป็นรูปธรรม และถูกต้องเป็นธรรม โปร่งใส อันเป็นช่องทางให้ผู้บริหารองค์กรที่มีอำนาจในการแต่งตั้ง / โยกย้าย และการให้ความดีความชอบข้าราชการ สามารถใช้ดุลพินิจได้อย่างกว้างขวาง หรือสามารถใช้ดุลพินิจได้ตามอำเภอใจ

- การกำหนดให้ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรมีอำนาจในการพิจารณาและใช้ดุลพินิจในการแต่งตั้ง / โยกย้าย และการให้ความดีความชอบ แก่ข้าราชการได้อย่างกว้างขวาง โดยไม่มีระบบการตรวจสอบ ควบคุม ที่ชัดเจนตามหลักการความถูกต้องเป็นธรรมและโปร่งใส

- การกำหนดให้อำนาจในการพิจารณาแต่งตั้ง / โยกย้าย และการให้ความดีความชอบข้าราชการ เป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชาที่สามารถใช้ดุลพินิจได้แต่เพียงฝ่ายเดียว โดยไม่ให้มีการสอบถามและรับฟังความเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในองค์กร

เพื่อให้เกิดการตรวจทานการใช้ดุลพินิจของผู้บริหาร อันจะทำให้มีการควบคุมการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบได้

- สาเหตุและปัจจัยที่เป็นข้อบกพร่องของโครงสร้างและระบบในการแต่งตั้ง / โยกย้าย รวมทั้งการพิจารณาให้ความดีความชอบข้าราชการตามที่กล่าวข้างต้น เป็นเพียงตัวอย่างบางส่วนที่สามารถบ่งชี้ให้เห็นได้ว่า โครงสร้างและระบบการบริหารงานบุคคลของภาคราชการที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นช่องทางหรือเปิดโอกาสให้เกิดการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่งได้ง่าย ก่อให้เกิดการคอร์รัปชันในการซื้อขายตำแหน่งในระบบราชการอย่างกว้างขวาง และส่งผลให้เกิดการคอร์รัปชันในเรื่องอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย

ดังนั้น ในอนาคตสมควรที่จะได้มีการนำข้อบกพร่องดังกล่าวไปพิจารณาศึกษาหาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย โครงสร้างและระบบในเรื่องนี้ในลักษณะบูรณาการต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเฉพาะข้าราชการตั้งแต่ระดับ 7 ขึ้นไปใน 7 หน่วยงาน เท่านั้น ดังนั้นในการดำเนินการวิจัยในเรื่องนี้ครั้งต่อไปน่าที่จะพิจารณาศึกษาข้าราชการในหน่วยงานอื่น ๆ รวมทั้งพนักงานรัฐวิสาหกิจ และให้ครอบคลุมข้าราชการและพนักงานในระดับต่ำกว่าระดับ 7 หรือเทียบเท่า การศึกษาที่น่าสนใจอีกส่วนหนึ่ง คือ การศึกษาเกี่ยวกับการแต่งตั้งโยกย้าย เลื่อนตำแหน่งของข้าราชการในประเทศอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบกับของข้าราชการไทย โดยอาจจะเริ่มจากประเทศเพื่อนบ้านก่อน

